

Naročnina: doma na skupni naslov mesečno 2 D., na posameznoga 2 Din. 50 par.

V inozemstvo mesečno 6 Din. Z M. Listom, M. Ogracekom i kalendarom letno 100 Din.

Plačati se mora bar mesečno naprej.

Štev. položnice 11806.

Rokopisi se ne vračajo.

NOVINE

SLOVENSKE KRAJINE

Vredništvo v D. Lendavi
hš. 67, uprava v Črensovcih,
Slov. Krajina.

Cena oglasov:
cela stran 800 Din., pol
strani 400 Din. i tak niže.

VABILO

na sestanek vseh odbornikov krajevnih organizacij JRZ v srezu, šteri se vrši dne 26-ga aprila v Črensovcih v „Našem domu“ po večernici ob 1/3 h. Zvün odbornikov so vabljeni tudi vsi naši somišljeniki, posebno pa bivši člani kmečke zveze. Namen sestanka je predvsem ustanovitev kmečke zveze za vse občine. Poročata:

G. Klekl Jožef, banski svetnik in g. dr. Klar Franc, narodni poslanec. Pride tudi g. Vesenjaj Ivan, bivši minister.

**Okrajni odbor
JRZ
Dolnja Lendava.**

Listi v Jugoslaviji.

Na mednarodnoj izložbi katoličanskoga tiska v Vatikanu (od 12. maja do 31. oktobra) bo v posebnem oddelku na vpogled 37 slovenskih ino 67 hrvaških katoličanskih listov i deseterica listov narodnih manjšin (rusinskih, nemških, madžarskih.) Poleg toga bo na razstavi še 23 drugih slovenskih i hrvatskih izdanj. Zastopnik jugosl. katol. tiska, nadškof dr. I. Šarič, je v stalnoj zvezi z osrednjim odborom v Vatikanu, pomaga njemu ravnoteo hr. zavoda sv. Jeronima v Rimi dr. J. Madjerec. Načrte za umetniško ureditev naše izložbe je napravio slikar V. Kirin. Kat. listi Slov. Krajine so tudi razstavljeni.

Slovenci mamó letos 186 listov i časopisov, od teh je 169 v Sloveniji i 17 v tujini. Izrazito katoličanskih je 62 (54 doma, 8 v tujini), od domačih je liberalnih 33, med temi 4 dnevniki; socialističnih i komunističnih je 12, ostali so brezbarvni (9) ali pa strokovni listi (61). V tujini je še liberalnih listov 5 (1 dnevnik i 4 tedniki), komunističnih 4 (2 dnevnika, 1 tednik, 1 mesečnik). — Med katoličanskimi mamó 4 dnevnike: 2 v Ameriki i 2 doma, od šterih izhaja „Slovenec“ že 64 leto. Tednikov mamó 12 (9 doma, 1 v Austriji, 1 v severnoj i 1 v južnoj Ameriki), mesečnikov 46 (43 doma, 1 v Austriji i 2 v severnoj Ameriki).

Jugoslavija ma 43 dnevnike i 335 tednikov. Katoličanski dnevniki so samo 3 (2 slovenskiva i 1 hrvatski), izrazito protikatoličanskih je 6 (od teh 3 glavni belgrajski dnevniki), liberalnih je 13, brezbarvnih 5, komunističnih 1, ostali so neopredeljeni. Dnevna naklada vseh dnevnika v Jugoslaviji znaša okoli 400.000 izvodov, od teh je več kak polovica (250.000) protikatoličanska; katoličanskoga tiska je samo 20.000 (= 5%!), ostalo je liberalno ali brezbarvno. — Od vseh jugoslovanskih tednikov je katoličanskih 31 (i 6 naklonjenih), protikatoličanskih je 35 (od teh 11 komunističnih, 7 socialističnih, 1 prostozidarski), ostali so liberalni, indiferentni strokovni ali „neopredeljeni“.

Izven Jugoslavije izhaja zvün slovenskih še 23 hrvaških i srbskih listov (2 dnevnika, 11 tednikov, 10 mesečnikov), ki pa so vsi (zvün 1 hrvaškoga katoliškoga tednika) brezbarvni ali izrazito protikatoličanski.

Iz toga seznama je razvidno, da je dobrih listov malo v Jugoslaviji. Z toga pa znova to sledi, da se dobri morajo podpirati, ne pa rušiti. Če pomislimo, da je dnesden šolane mladine večina v Jugoslaviji, posebno v Sloveniji protiverska, te mora biti vsakomí jasno, da se krščansko misleči ljudje i krščanski listi *brezpogojno morajo družiti, nikdar pa ne cepiti*. Strašno odgovornost pred Bogom si nakopajo, ki zdaj ločijo krščanske duhove, kda se proti Bogi i Cerkvi pripravla strašna borba v Jugoslaviji.

Pred par dnevi se je v Ljubljani vršo štrajk, grozen boj med visokošolci ali akademiki. Velikanska vnožina protiverskih dijakov se je v spre-

Politični pregled.

Domači.

Prezdržitev občin. Druga važna zakonska odločba, štero je vlada predložila parlamentu i senatu, je bila prezdržitev občin. Dozdajšnja zdržitev občin so napravili J. N. S. mogočnjaki ščista proti voli i tudi proti interesom našega ljudstva. Da bi se krivice hitrej popravile, je vlada predlagala zakon, da sme notrašnji minister v šestih mesecaj sam na novo prevrediti občine. Demokratski senatori so tudi te predlog odbili. Kak je pa vlada trdno odločena pomagati narodi v teških časaj, bo že znala najti pot, po šteroj se bo dalo narodi pomagati, čiravno to kakšim demokratskim gospodom nede po voli.

Razbijanje v Zagrebi. Razni demokratari, pofovci i komunisti nikak nemrejo videti zdajšnje vlade. Tej ljudje vidijo, da je zdajšnja vlada dela i da se je že vnoškaj izboljšalo v državi,

pa bila kazen znižana od 20 let na 7 let. Zavor je pa meo teško kilo i je zavolo toga morao biti v bolnišnici operirani, po operaciji je bio ešče bole slab, zdaj se je pa nikaj prehlado, dobo je pljučnico i je mro. Mrtvoga so v Zagrebi pokopali, gde se je spreveda vdeležila velka vnožina ljudi. Po sprevidi je pa skupina ljudi vdrla v trgovine z orožjom i živežom, tam vse razbila i odnesla, dokeč je policija ne napravila red. Ranjenih je bilo pri tom nad 30 ljudi. Gda so nikelko teh razbijačev spolovili, se je izkazalo, da so to bili po večini brezposelni i komunisti, šteri so pograbili priliko, da so si kaj nakradnoli i da so malo demonstirali proti zdajšnoj vladi, štera njim je ne po voli, zato, ka je ne demokratska, pofovska, ali komunistična.

Akademiki v Ljubljani štrajkajo. Tudi med slovenskimi akademiki v Ljubljani je na žalost vnoškaj, šterim jako diši komunizem,

V tom časi so bile v Nemčiji troje volitve ali bole povedano, bilo je samo trojno glasanje. Prvo je bilo, gda je Nemčija izstopila iz Zveze narodov i si je Hitler dao z glasovanjom te stopaj potrditi. Te so Nemci smeli glasati samo za, proti je pa nišče ne smeo glasati i tak je dobo Hitler 93% glasov od vseh volilcov. Drugo glasanje je bilo 19. avgusta 1934, gda se je dao Hitler zvoliti po Hindenburgovoj smrti za državno predsednika. Za Hitlera je glasovalo 88%, proti njemu pa 10%. V istini je bilo proti Hitleri gotovo ešče več glasov, nego vsej glasov proti njemu so ne smeli objaviti. Zdaj, 29. marca letos je pa Hitler ponovno pozvao nemške volilce na glasovanje. Po lokarnskoj pogodbi najmre Nemčija 50 kilometrov od francuske i belgijske meje vkrej ne smela meti svoje vojaščine, niti ne smela graditi trdnjav. Hitler je pa v te krajine kratkomalo poslal nemško vojsko

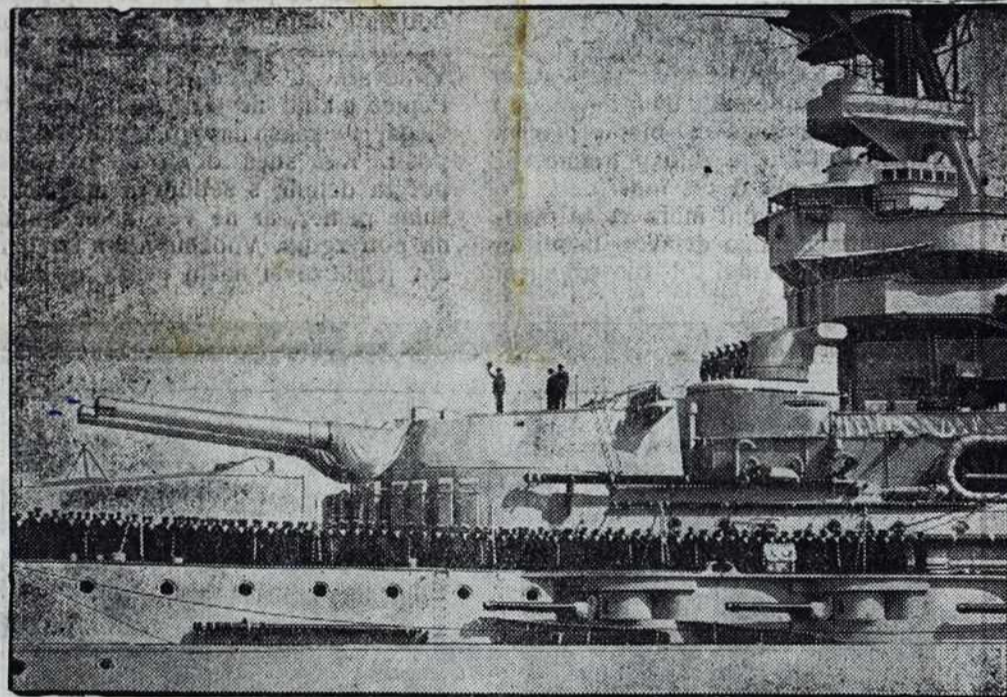
ščista do francoske i belgijske meje, ne da bi koga kaj pitao. Nemški volilci so zdaj morali te Hitlerov stopaj z glasovanjom odobriti i je za to glasovalo 99% volilcov. Zdaj je najmre proti tudi nišče ne smeo glasovati, če je pa što proti glasuvao, je tisti glas kratkomalo ne bio valani.

Komunistično delo v Španiji. Kak smo že pisali, so bile v Španiji 17. februara volitve. Čiravno so komunisti i socijalisti dobili manje glasov, kak stranke s krščanskim programom, so pa po španskom volilnom redi vseedno dobili večino poslancov komunisti i socijalisti. Glavno delo teh komunistov je zdaj, da po celoj Španiji rušijo cerkve i samostane, svoje komunistične bogataše pa lepo pri miri pustijo. V Španijo je prišao celo Kun Bela, bivši vogrski komunistični diktator, da bi organizirao komunizem v toj državi. Špansko ljudstvo

silno trpi pod komunističnov diktatorov v Španiji, pravijo pa, da si je nikelko tudi samo krivo. Svojih istinskih poštenih voditelov so vnoški ne bogali, nego so raj šli za komunističnimi kričači, zdaj pa, gda so komunistom v roke dali oblast, zdaj so mesto krúha i velikih obečanj dobili temnice, porušene cerkve, šole, samostane i krugle v glavo. Tak se godi tistim, šteri zapustijo Boga. Če mislijo, da njim bo tisti prineseo na svet dobrote, šteri zaničavle najveško dobroto, dobroga Boga, te jako gor plača že na tom sveti. Komunist je zvün sebi, ešče nikomí drugomí ne včino dobrote. Predsednik španjolske republike, Alkola Zamora, je mogo odstopiti. Vrgli so ga tisti komunisti, štere je podpirao proti krščanskim volilcom.

Ažija proti ruskim boljševikom. Japonska je stavila Kitajskoj predlog, naj se združita obe državi proti boljševskoj Rusiji. Kitajska toti predloga ne še sprejela, a vendar že poslala protest v Moskvo potom nankinške vlade, zakaj je ta sklenola vojaško pogodbo z Mongolijov. Angleška podpira to delo Japonske, ar v Rusiji vidi svojega staroga nasprotnika za njene haske v Ažiji i ar šče tudi Francijo s tem oslabiti, ki se je z Rusijov zvezala.

Boj v Abesiniji. Anglija dela na vse mogoče načine, da se kem hitrej dokonča boj i sklene mir med Abesinc i Italijani. Italijani bi radi postavili za Abesinskoga casara Rasa Gukšo, ki se njim je prekdao i je zet casarov i ž njim sklepali mir. Zveza narodov pa v to ne more notri iti, ar Abesinija ma svojega vladara, ki je stopo v njeno društvo. Kak se bo odpuškalo to zasükano klopkó, mo za kratek čas vidili.

Angleški admiral Fisher se na ladji „Queen Elisabeth“ v Aleksandriji poslavla i ide v pokoj.

raznim roparom državnoga imanja pa zdajšnja vlada močno na prste stople. Zato pa vsakšo priliko pograbi, gde bi mogli kakši nered napraviti, misleč, da mogoče na te način najležej vržejo zdajšnju vlado. Tak se je zgodilo pred dvema tjednoma tudi v Zagrebi. Pred tremi leti je bio obsojen nekši Hrvat Stefan Zavor na 20 let robije. Obsojen je bio zavolo toga, ka je v Zagrebi pripravil nekši atentat i preskrbo za to tudi orožje. Zavor je bio zapreti v kaznilnici v Sremskoj Mitrovici, gde so bili zapreti tudi vnoški naši slovenski možje, šteri so bili pod prejšnjov diktatorov obsojeni na več let zavora.

Gda je prišla do oblasti zdajšnja vlada, so bili većinoma vsi tej ali spoj pomiloščeni ali se njim je pa kaštiga znižala. Tak znamo, da je bio dr. Maček včas pomiloščeni. Tomi Zavori je

vod zbrala i pred škofovskov palačov kričala proti škofi, proti duhovnikom i Cerkvi i po celoj poti grdila Kristuša. Zapremo mogoče oči pred tem žalostnim dejstvom? Zapremo oči pred bitjom na vseučilišči v Ljubljani, gde so brezverski dijaki šteli s silov zavzeti to visoko šolo i celo profesorom grozil? Bomo na dele slepi i v svojoj slepoti hodili po staroj-poti i ne odprli srca na smilenost do vseh trpečih, kak je Kristuš včino? I duhovščina mogoče ne vidi v toj borbi zapečatenó svoje delovanje za poglobitev verskoga notrašnjega življenja kak jedino pravo v teh zmotnjavaj? To dvoje je jedino pripravno orožje proti brezverskomi komunizmi denešnjega časa: smilenost

knjiga zato bole malo. Tej akademiki tudi teško gledajo zdajšnju vlado, posebno ešče, gda je minister dr. Korošec izjavio, da je komunizem nesreča za vsakši narod i da bo zato komunizem z vsemi sredstvi pobijao. Mala skupina akademikov je zatogavolo napravila na ljubljanskoj univerzi štrajk, većino akademikov, šteri majo volo včiti se, ne pustila na univerzo i je z razbijanjom to dosegla, da je univerza začasno zapreta. Te akademski štrajk v Ljubljani je tudi nikaj drugo ne, kak navadna politična borba male skupine sitih akademikov proti zdajšnoj vladi, štera je ne poferska i ne komunistična.

Svetovni.

Hitler je dao napraviti volitve. Ravno tri leta je preteklo, kak je Hitler dobo oblast v Nemčiji v svoje roke.

do trpečih i velika gorečnost za rešenje duš. Ne v prosveti, ne v nastopaj, ne v paradaj, nego v spovednici se pridobijo duše, da bodo vsikdar bole odločene za Kristuša, nindri indri. Vse drugo je samo začimba. To gorečnost duhovnikov pa naj sprejaja še smilenost vseh tistih, ki majo vrednost, pa se žalostno lice zemle bo spremeniło v veselo. Na to nas vči pogled na liste v Jugoslaviji. I gda nas na to vči, jasno kriči: glejte, Novine služijo tema obema namenoma. Novine širijo poglobitev verskoga življenja i majo na široko odprto srce za vsakoga siromaka, za vsakoga krivico trpečega, zato je niden krščenik ne sme preganjati, nego je dužen samo podpirati.

NEDELA

Bela nedela.

Berilo iz pisma svetoga apostola Janoša. Prelübi! Vse, ka je rojeno iz Boga, premaga svet. I to je zmaga, ki premaga svet: naša vera. Što pa premaga svet, če ne tisti, ki verje, da je Jezus Sin boži? Te je, ki je prišeo z vodov i krvjov, Jezus Kristuš; ne le z vodov, nego z vodov i krvjov. I Düh je, ki svedoči, zato ka düh je istina. Zakaj trije so, ki svedoči v nebesaj. Oča, Reč i Sveti Düh; i tej trije so edno. I trije so, ki svedoči na zemli: Düh i voda i krv; i tej trije so edno. Če sprejmamo že človeče svedočenje, je bože svedočenje vekše; zato ka je bože svedočenje v tom, da je svedočo od svojega Sina. Što verje v božega Sina, ma svedočenje v sebi.

Evangelij (Janoš 20). Tisti čas je prišeo Jezus večer tistoga dneva, prvoga v tjedni, pri zaklenjenih dveraj v hišo, gde so bili vučenci iz straha pred Judi, stopo v sredino med nje i njim pravo: „Mir vam bodi!“ I gda je to povedao, jim je pokazao roke i stran. Razveselili so se vučenci, gda so vidali Gospoda. Te jim je znova pravo: „Mir vam bodi! Kak je Oča mene poslao, tüdi jaz vas pošlem.“ I po teh rečaj je v nje vdehno i jim pravo: „Primito Svetoga Düha; šterim grehe odpustite, so jim odpušćeni; šterim jih zadržite, so jim zadržani.“ Tomaža pa, ednoga od dvanajsterih, ki se imenuje Dvojček, ne bilo med njimi, gda je prišeo Jezus. Pravili so njemi teda drugi vučenci: „Gospoda smo vidili“. On jim je pa pravo: „Če ne vidim na njegovih rokaj znamenja cvekov i ne položim svoje roke v njegovo stran, ne bom vervalo.“ Za osem dni so bili njegovi vučenci z nje i Tomaž med njimi. Jezus pride pri zaprtih dveraj, stopi ne sredo i pravi: „Mir vam bodi!“ Nato pravi Tomaži: „Deni svoj prst se i poglej moje roke; podaj svojo roko i jo položi v mojo stran i ne bodi neveren, nego veren!“ Tomaž njemi odgovori: „Moj Gospod i moj Bog!“ Jezus njemi pravi: „Ar si me vido, verješ; blaženi tisti, ki so ne vidili i so vervali.“ Še ynogo drugih znamenj je vćino Jezus pred svojimi vučenci, štera so ne zapisana v toj knjigi. Ta pa so zapisana, da bi se vi uverili, da je Jezus Kristuš, Sin boži, i da bi po veri meli življenje v njegovom imeni.

„Mir vam bodi!“ (Jan. 20, 19).

Gda se je Jezus prvokrat po svojem vstajenju prikazao zbranim apostolom, je bila prva reč, s šterov jih je nagovorilo: Mir vam bodi! S tem je pokazao, da je on zaistino kral mira. Že prorok Izaija piše, ka de bodoči Mesija „knez mira“. Pri rojstvi Jezusovom so angeli prepevali: „Slava Bogi na višavi i mir ljudem na zemli“, v znamenje, ka je Kristuš prineseo na svet pravi mir. Ne bogastvo, ne premoženje ali kaj drugo takšega, nego mir. Mir je tisti zaklad, po šterom hrepeni vsaki človek, ar brezi toga je skoro ne mogoče živeti. Gde nega mira, tam nega sreče, gde te fal, tam nega zadovolnosti, gde pa te nega, je žalost i nesreča. Zato si tak vsaki človek žele mir. Brezi mira je človeče življenje neprestano trpljenje. Mir je samo eden, razodeva se pa na tri načine: mir z Bogom, mir s sebov i mir z drugimi. Te trojni mir more meli vsakši, ki šće srečno i zadovolno živeti.

Predvsem pa je potreben mir z Bogom. Što nema toga mira, tüdi nema mira sam s sebov i ne z drugimi ljudmi. Zato pravi sv. Avguštin: „Nemirno je naše srce, o Gospod, dokeč v tebi ne počiva“. Mir z Bogom pa sklene človek v sv. spovedi i ga občuva tak dugo, dokeč ostane v posvećujućoj milosti. Nego hüdi, ki je nasprotnik Jezusa, kneza mira, se trüdi neprestano, da bi pregnao človeki iz srca mir, da bi se tak on sam naselo notri s svojim nemirnom.

Kak je Bog postavio pred raj angela z ognjenim mečom, gda je izgnao Adama pa Evo, da bi angel čuvao vhod, tak moremo postaviti pred vrata našega srca moćnoga čuvara, šteri naj odganja od srca napade peklenškoga düha. Te čuvar je — strah boži.

Gospod Bog pravi po proroki Malahiji: „Či sam jaz vaš oča, gde pa te je strah pred menov?“ To je toliko, kak či bi pravo: Dobra deca se bojijo svojega oča i zato tak pazijo, ka nikaj takšega ne vćinijo, s kem bi dobraga oča razsrdili i razžalostili. Jaz sam pa oča vas vseh, zato mejte strah pred menov.

Strah boži izvira iz lübezni do Boga, ki je naš nebeski Oča, kak tüdi iz straha pred Bogom, ki bo sodo vse naše misli i djanja. Strah boži mam, či se zavolo dobrote i pravice

Izseljencom v Franciji.

Pisarna Izseljenskoga odposlanstva v Parizi je dala za izseljence v Franciji posebna navodila. Tü je na kraci prinesemo i želemo, da se naš i izseljenci po njih ravnaajo. Glasijo se:

Zapomni si datum odhoda iz Jugoslavije i številko transporta Société Générale d'Immigration, štero ti na prošno da izseljenski komisariat v Ljubljani.

Če imaš kakšo nepriliko, kakšo svajo z delodajalcem zavolo plače, ali ka se gospodar ne drži pogodbe, ali kaj prosiš od Izseljenskoga odposlanstva, je potrebno da tomi javiš: kde i kda si se narodo (ves, občina, srez i banovina), številko, ki jo ima tvoj potni list i oblast, štera je tvoj potni list izdala; nato točen datum, kda si prišeo v Francijo na delo, pa naj bo to kak polodelavski ali kak industrijski delavec i razločno v francoščini izpisani naslov tistoga človeka, ali oblasti, ki ga tožiš.

Če se pripeti, ka iz kakšegašte vzroka prideš navzkriž s svojim delodajalcem (na priliko zavolo dela, slabe hrane ali slaboga stanovanja, slaboga ravnanja, nerednoga plaćivanja zavarovanja), posebno pa, če ti delodajalec trga od zaslužka ali ga neredno izplaćuje, te se — šće prle kak obvestiš o tom Izseljensko odposlanstvo v Parizi — pritoži prle pri predsedniku tiste občine (mairie) kde si — pri tak zvanom „Juge de Paix“, šteri bo tvojo tožbo preiskao i ti pomagao.

Vsakši delavec mora dobiti, kda zapüsti svojega delodajalca, od njega potrdilo o odpüstitvi od dela (tak zvani „certificat de libération d'engagement“) i o tom, kak dugo si bio pri njem zaposleni. To ti je zato potrebno, ar brez njega ne dobiš indri dela. Po francoskom zakoni mora vsaki delodajalec na zahtevo delavca izdati to potrdilo, pa četüdi bi bio pri njem

zaposleni samo eden den. Če pa se ti pripeti, da ti delodajalec iz kakšegakoli vzroka to nešće dati, te se moraš vćakši pritožiti na občini (maire), štera bo pozvala delodajalca, da to napravi. To potrdilo mora biti vsigdar potrjeno od občine (pristojne) ali žandarmerije. Dobro je, da ti delodajalec v potrdili tüdi napiše, kakša je bila tvoja mesečna ali letna plača.

Vsaki delavec, ki je prišeo na kontrakt (a tüdi oni, ki so namešćeni za mesečno ali dnevno plačo), mora meli plaćilno knjižico („Livret de paie“). V to knjižico mora delodajalec vsaki mesec vpisati, kelko zaslužka njemi je izplaćao, kelko zaslužka je obdržao za socialno ali kakše drugo zavarovanje (bolniško blagajno ali njegovo zavarovalno družbo) i spodobno.

Ne pozabi, da se moraš odjaviti, kda zapüšćaš kraj, gde si dozdaj delao i se prijaviti policijskim ali občinskim oblastem v novom kraji.

Če te doleti pri deli kakša nesreča, javi vćasi najbližnjemi jugoslovanskomi Kraljevskomi konzulati ali poslanstvu, pa pripiši točen naslov delodajalca, kak tüdi naslov zavarovalne družbe, pri šteroj je te delodajalec dao zavarovati. Vdablanje odškodnine (rente) i dedišćine (succession) je šćista v oblasti naših jugoslovanskih diplomatsko — konzularnih predstavnikov. Ne pozabi, da so v Franciji zavarovani ne samo industrijski delavci, nego tüdi poljedelski delavci (assurance sociale).

Jako se pazi pred žeparji i spodobnimi ljudmi, štere boš navadno srećao navadno, najpostajah i spodobno. V nevarnosti si, da te tej oropajo. Pejnez nikdar ne zadržavli pri sebi, vlagaj je v kakšo našo posojilnico ali na pošti. Kda ideš domo ali na dugšo pot za delom, s sebov ne nosi vekše šume pejnez, ar ne veš, ka se z njimi na poti zgodi. Vnožina naših izseljencov je na takši način prišla ob svoje

teško prislüžene franke. Ne spüšćaj se v nikšo spekulacijo (minjavanja) pejnez, na priliko frankov v kakšo drugo valuto itak dale, ne da bi prle opitao za nasvet našo državno oblast ali kakšo našo banko. Svoj zaslužek pošilaj svojim domaćim po kakšoj našoj banki, poštom čeki, ali mednarodnoj nakaznici. — Priporoča se našim izseljencom, naj se posebno skrbno izogibljajo vsej mnogij „posredovalcov“. Te ne poslušajte. Če bi se pa le pripetilo, da bi Vas šteri znoro, taki prijavite to najbližnjemi policijskomi komisari i našoj državnoj oblasti, da takše lüdi ostro kaštigajo. Posebno to vala, kda se vam ti „posredovalci“ ponüvlejo, da vam po jako nizkoj ceni dobijo vozno karto domo. Rajši se vsigdar obrnite na Izseljensko odposlanstvo ali kakšemi bližnjomi kraljevskomi konzulati i se njüvoga navsveta držite. Dobro je, če izseljenci potüjejo v domovino v vekšij skupinaj (najmenje 10) zato, ka te vozne karte menje koštajo. —

Naše izseljence v Franciji prošimo, naj to številko Novin dobro shranijo, kak tüdi naslednjo, v šteroj se bude od toga šće dele pisalo, ka kda bude potrebno, si bote znali pomagati.

Vabilo na Slomšekove dneve.

Pred dvema letoma se je vršio v Maribori velki evharistični kongres za vso našo lepo lavantinsko škofijo. V velkom številu smo se prekmurski Slovenci vdeležili toga kongresa. Letos pa znova pozavljajo naš prezv. nadpastir dr. Ivan J. Tomažič v Maribor svoje lavantince. Pišejo:

Prilavljajo se dnevi, 21., 28. in 29. junija letošnjega leta, ob katerih naj se očitno pokaže naša želja i hrepenenje vseh Slovencev, da bi dobri Bog dal delu za Slomšekovo beatifikacijo uspeh in srećni izid.

To željo in to hrepenenje razodevajo prošnje i podpisi, da naj se pospeši Slomšekova proglašenje svetnikom; zunanje slovesnosti v spomin služabnika božjega; zlasti se veliko moli, naj Vsemogoći Bog škofa Antona Martina „povelića, da bo pred vesoljno Cerkvijo prištet zveličanim.“

Vrši se škofijski proces, ki naj pripravi vse, kar je treba predložiti v Rim svetemu Oćetu, ki bo, ako bodo predpriprave v redu, naroćil, da se začne apostolski proces.

Ali bo vse to prizadevanje kronano z uspehom, to vid samo Bog; a upanje na dober izid nam dajejo mnogoštevilna uslišanja, kakršnih so deležni oni, ki se posebno priporoćajo Slomšeku. V nekaterih primerih bi se že skoraj moglo govoriti o čudežih.

Želja po lastnem svetniku je med nami velika. Zavedamo se, da bi za naš narod bilo izrednega pomena, ako nam Gospod Bog izkaže to veliko milost in usliši naše pro-

Davkarije so nindri ne prilüblene. V Ameriki majo uradniki pri sebi puške, s šterimi bi se branili, če bi je davkoplaćevalci napadnoli.

Jurij Küzmić.

(1752—1810)

Naša krajina je v zadnjem časi dala lepo število dühovnikov. Bili pa so časi, kda je bio dühovnik pri nas redek i še tisti, ki je bio, je navadno ne bio domaćin. Posebno po luteranskoj dobi je bilo veliko pomenkanje katoliške dühovščine. Vzroki, zakaj je bilo malo dühovnikov, so bili različni. Vnogi hrvatski dühovniki so nadomestili te pomenklaj. Sćasoma — v 18. stoletji — pa je naš kraj znova vzgojo i dao vekše število dühovnikov, ki so bili zavolo luteranske vere pri nas jako potrebni. Posebno dosta dobroga

bože bole bojimo Boga razžaliti, kak pa či bi mogli pretrpeti vse trpljenje toga sveta. Da pa do toga pridemo, se moremo vaditi vsakši den. Vsakšo võro moremo pomisliti, da smo popunoma v oblasti božoj, da Bog z nami lahko napravi ka šće. Ne smemo pozabiti, ka Bog vse vidi, ka je v šerom nazoći, ka nas lahko vsakši

je lahko vćino goreći dühovnik, ar se je na njegovo reč i po njegovom vzgledi spreobrnilo dosta luteranov. Tak na primer se je za Muraj Franca (1724—1784), plebanoša pri Sv. Jürji, spreobrnilo 1349 luteranov. Med gorećimi dühovniki v tom časi moramo na prvom mestu imenuvati Mikloša Küzmića, ki se je narodo na Dolnoj Slaveći Zvün Mikloša Küzmića se je na Dolnoj Slaveći narodo tüdi drugi dober dühovnik Jurij Küzmić. Njegov rojstni den je 14. dec. 1752. Bogoslovno znanje si je pridobio v bogoslovji v Györi i Budapešti. Prvi višiji cerkveni red (subdiakon) je prijaio 6. sept. 1779. pri Bedeniki od prvoga sombotelskoga

hip k sebi pozove, da njemi damo račun od vsega. Zato moremo vsako zajtro svoje srce Bogi darüvati. Gda se zbüdim, naša prva misel naj bo: „Gospod, vari me dnes greha“. Med dnevom, posebno v sküšnjavaj, pravimo: „Gospod, ne dopüsti, da bi se jaz gda loćo od tebe. Rajši vmreti kak grešiti“.

püšpeka Szily Janoša, ki je bio té den pri Bedeniki zavolo cerkvene vizitacije. Plebanoš pri Sv. Bedeniki je bio v tom časi Mikloš Küzmić, ki je bio skoro gotovo v Jurijom K. v rodi. Drugi višiji cerkveni red (diakon) je Jurij K. sprijao 8. sept. istoga leta v kapeli soboškoga grada. Naskori za tem — 13. sept. — je bio v dühovnika posvećeni. Posvećivanje se je zvršilo v farnoj cerkvi v Gornjoj Lendavi, gde je tüdi već drugih dühovnikov sombotelske škofije sprijalo mešniško posvećenje. 16 mesecov je bio Jurij Küzmić kaplan v Kethely-li ob Rabi. Nato je prišeo za plebanoša k Sv. Trojstvi v Gornjih Petrovcih, gde je ostao 4 leta. Deset let je bio plebanoš v Velikih Dolencih (1785—95). Od 26. sept. 1795 i do svoje smrti 27. febr. 1810. je bio plebanoš v Števanovcih med rabskimi Slovenci. V Števanovcih je postao vicearhidiakon (dekan). Bio je vućeni i pobožen dühovnik. Poleg svojega maternoga jezika i vogrščine je znao tüdi nemški.

šnje. Da se ta naša želja še bolj podari, da se še več moli v ta namen — v to naj pomorejo Slomšekovi dnevi, ki jih pripravlja Slomšekova družina v prihodnjem mesecu juniju.

Radi tega vabim na te Slomškove dneve vse Slovence, mlade in odrasle, moške in ženske; spored teh dnevoj je izbran in bogat, tako da ne bo nikomur žal, kdor bo prišel.

Bog pa daj svoj blagoslov!

V Mariboru, o Veliki noči 1936.

Ivan Jožef, s. r.

škof in apostolski administrator.

Tak se glasi vabilo našega prevzvišenoga nadpastira, na štero se tudi mi Slovenci iz Slovenske krajine z veseljem odzovemo.

Vas čteve pa vse druge pa prosimo, da že zdaj začnete misliti na to, ka bomo te šli v kak največjem številu v Maribor na Slomškov grob za časa Slomškovih dnevoj. Več bomo od toga, ka vse te bo, pisali v prišestnih številka Novin.

Po toj pobožnosti se te pošle prošnja v Rim, naj se podigne sveto živoči Slomšek na oltar. Gda sv. Oča dobi to prošnjo i vse spise, če najde vse v redi, te odredi „pravdo“ za vštetje med blažene. Ta pravda je strogo preiskanje življenja i delovanja listoga, ki se šče postaviti na oltar.

Velika lübezen, štero je Slomšek meo do Boga i rešenje düš vseh, pred vsem Slovcov, naj odpre tudi naša vüsta i molimo za gornji namen. Prosimo pa predvsem Slomšeka, naj sprosi lübezen medsebojno za dühovščino samo i za lübezen med dühovščinov i verniki v škofiji.

„Servite Domino in laetitia“.*

Pomladni so soki se v nas prebudili, odtod ta prešerni naš smeh — Da bi le večni zdaj ne usahnili, Klečim pred Gospodom na tleh...

Pa še On se smehlja:

Čuj, v srcu je spev zazvenel, največji ga je pevec pel: „Hočem hlapca veselega!“

* Služite Gospodi z veseljem.*

Delo naših bankskih svetnikov.

Prošnje bankskih svetnikov Klekl Jožefa, Bajlec Franca in Bačić Franca radi ureditve železniškega voznega reda v Slov. krajini, nošenja orožja gozdnih čuvajev, brisanja dimnikarskih pristojbin za lesene dimnike ter poenotenja občinske uprave, zlasti v pogledu premoženja posameznih krajev ter izdajanja živinskih potnih listov.

Kralj. bankski upravi dravske banovine v Ljubljani.

Prebivalstvo Slov. krajine se silno mnogo pritožuje radi tega, ker so nadvse slabe železniške zveze Slov. krajine s Slovenijo. Prebivalci od Murske Sobotice navzgor proti severu rabijo za pot v Maribor in nazaj 3 dni. Morajo priti že prejšnji dan v Mursko Sobotico, isti dan se pa pripeljejo nazaj samo do Sobotice in se lahko peljejo naprej šele naslednjega dne. Zato je neobhodno potrebno, da se čimprej napravi kurilnica v Hodošu ter uvede direktna zveza Hodoš—Maribor in nazaj. Zato vljudno prosimo naslov, da blagovoli vse ukreniti, da se ob spremembi voznega reda vzamejo v poštev tudi te neznosne razmere v Slov. krajini. Ob tej priliki obenem vljudno prosimo, da blagovoli naslov poizvedovati, kaj je z usodo železniških delnic bivše madžarske proge Hodoš—M. Sobota (Dunántuli Helyiérdekü Vasut-részvénytársaság). Ravnotako je svoj čas pobrala naša poštna uprava že okrog leta 1928. vse hranilne knjižice bivše poštne hranilnice v Budimpešti, z namenom, da se te knjižice realizirajo, vendar še do danes ni ničesar storjenega v tem pogledu. Zato vljudno prosimo naslov, da blagovoli ukreniti vse potrebno, da se tudi ta zadeva uredi. — Želja in prošnja prebivalstva Slov. krajine je tudi, da bi se dovolilo brezplačno nošenje orožja poljskim in zlasti gozdnim čuvajem, kakor tudi da bi se sploh črtale tarife za ometanje lesenih dimnikov. Ti dimniki se nahajajo pri posebnih obokanih ognjiščih, kjer sploh nikoli ni nevarnosti, da bi prišlo do požara, in teh dimnikov navadno dimnikarji sploh nikoli ne

GLASI SLOVENSKE KRAJINE.

Zahvala. Vsem, ki so nam za Vüzem vesele svetke želeli, se z allelujnim veseljem zahvalimo. Vredništvo i uprava Novin.

Odgovor na bridko pritožbo.

Poštni urad v Črensovcih kak i podružnica na Sred. Bistrici nam javlata, da prva vsa pisma z Francije pridoča taki izročiti pismošoi; druga pa pisma Godine Marka samo toga ženi. Oba opominata pritožitelje, naj iščeta zrok za zgübo pisem na francoskoj pošti.

Lepa naročnina za Novine.

G. dr. Makso Peterlin, kr. notar v Lendavi, so nam poslali k Vüzmi 200 Din. za naročnino ednoga komada Novin. — Bog povrni.

Dobro prečtite članek „o trahomu v Prekmurju!“ Spisao ga je g. dr. Pečan, šef zdravstvenoga doma v Soboti, ki se z celim srcem briga za betežnike trahomske, da je ozdravi. Najdete ga na 4 strani denešnjih Novin. Gospodi doktor! prav lepa hvala za njega i za toplo lübezen, ki jo goji do našega trpečega lüdstva.

Beltinci. Pri nas bomo meli firmo 26. maja. Prezvišeni g. püšpek prido k nam z Bogojine. Sprejem de pri Gančkom cintori. Zato prosimo vse tiste, šteri majo konje pa bicikline, da se za sprejem dobro organizirajo. Kim več de konjenikov pa biciklistov, tem lepši de sprejem. Prosimo tudi vsa društva, da se za sprejem dobro pripravijo. Je naša dužnost, da Prezvišenoga gospoda, ki nam v imeni Kristušovom prinese sv. Düha, sprejmemo tak, kak se spodobi. Vsa navodila za sprejem dobite v prosvetnoj dvorani. — Naše prosvetno društvo za firmo pripravla edno veliko versko igro, štero misli vprizoriti pod milim nebom.

„Plemenski sejem za rodovniško živino se vrši v Beltincih dne 24. aprila.“ Na tem sejmju bo nakupila banovinska komisija 9 bikov za občine ter tudi nekaj dobrih plemenjakov za rodovniška društva. Izven tega si bodo ob tej priliki nabavile tudi občine manjkajoče bike. Na ta sejem se lahko priženejo le biki z rodovniškimi podatki v starosti od 12 do 21 mesecev. Izplačevala se bo odškodnina za dogon in sicer dobijo posestniki, ki so oddaljeni od Beltinca nad 15 km. Din. 50.—, oni pa, ki so oddaljeni nad 30 km. Din. 100.— kot odškodnino za povrnitev dogonskih stroškov. Zveza selekcijskih društev za svetlo lisasto govedo Murska Sobotica

Beltinci. Kak so že „Novine“ javile, je bilo 4. aprila spravišče učiteljskoga društva za lendavski srez v Beltinci. Na tom spravišči je predavao naš rojak g. profesor Vilko Novak. Za svoje predavanje si je izbrao temo: „Prekmursko šolsko slovstvo“. Predavateo je podao temeljit pregled od naše prekmurske šolske literature, od naših pedagoških pisatelov in od njihovih del. Za poučno in zanimivo predavanje je bio predavateo toplo pozdravljeni od učiteljstva. Drugi deo spravišča so bila poročila funkcionarov in odsekov.

Grad (G. Lendava). Naša občina je že itak na najvišioj stopnji z občinskimi dokladi, da lahko pravimo, da smo v tom pogledu dosegli rekord v celom Prekmurju. Zdaj se pa nam palig približavajo nova nepotrebna občinska bremena, štera bi sploh ne

ometajo, ker nimajo zato potrebnih priprav. Zato vljudno prosimo naslov, da blagovoli tem prošnjam našega prebivalstva v polni meri ugoditi.

Obenem prosimo vljudno naslov, da blagovoli ukreniti vse potrebno, da bo občinska uprava v Slov. krajini enotna, zlasti da se bo tudi tarifa enotno pobirala od potnih listov za živino kakor tudi, da se bodo povsod upoštevale in spoštovale pravice posameznih krajev občine do njih posebne nepremične lastnine, katero so si prej s težkimi trudi ti kraji pridobili. Vljudno prosimo, da blagovoli naslov tozadevne ustmene predloge v polni meri upoštevati. (To se tiče starih občin, štere so mele vrednost i to njihovo vrednost „veščino“, zdaj nove občine za celo občino hasnüejo. To je pa krivica. Vr.)

bila potrebna. Celo zdaj, kda kriza nešče popüščati i brezposelnost se od dneva do dneva povekšava. Dugo smo trpeli i niti ne mislili to reč prnesti v javnost. Kda pa vidimo, da ta reč vsikdar bole stopa v resnost, jo moramo na tom mestu povedati, to je nekrščansko ravnanje z našim šolskim slugom. Pred par leti je občinski odbor ino šolski odbor nastavio šolskoga slugo, ki bi ovak prišo na bremen občine z šest članskov družinov. Do zdaj je bilo vse v redi i vse dobro. Zdaj pa na ednok ne več prostora za šolskoga sluga v šolskom okoliši, mora iti vü, brez toga, da bi se lahko kaj povedalo, da ne držao v največjoj snagi šolske sobe i vse drugo. Zdaj mora vü, občina njemi mora poskrbeti stanovanje ino hrano, pa še vzdržavati novoga šol. slugo. To je dvojno breme za občino. Zdajšnji šolski sluga je jako lepo čisto šolske sobe proti malo loj nagradi i za stanovanje. Guči se, da

Prpriave za kronanje angleškoga krala Eduarda VIII. se že vršijo. Kronanje de kletl maja. Krojači že delajo državne obleke za angleške lorde. Edna takša obleka košta okoli 30.000 Din.

bo prišla peta učna moč i da je za tisto potrebno stanovanje. Za pete stanovanje učne moči se je šol. odbor že poskrbo. Zato ne drži, da šolski sluga ne bi meo prostora. Stanovanja je za dosta, lübežni je malo pri tom deli.

Saparijev park parceliran i razodan. Kak smo že poročali, je sobočka občina sklenola pogodbo z zagrebečkimi bankami, štere so bile do zdaj lastnice Saparijevoga parka i grada, da küpi park i grad v izmeri nad 38 plügov sredi Sobotice za 2 miliona 150 jezero Dinarov. proti 20 letnomi odplačüvanji. Občina je park deloma parcelirala, veliki del je ostao ešče naprej za park, en del pa je določeni za novo bolnico i za novo šolo. Parcele so hitro spoküpili privatniki, tak da je do zdaj sklenjenih že pogodb za okroglo 1.700.000 Din. Za te parcele je občina telko dobila, da njoj grad. velik del parka i prostori za novo bolnico i šolo pridejo skoro brezplačno v last. Iz toga se vidi, da je občina pod vodstvom zdajšnjega župana g. Hartnera napravila s tem jako dobro küpčijo, ka je občini samo v hasek. Tisti gospod pa, šteri je lüdstvo hujskao proti tomi küpili, je ostao z dugim nosom na cedili.

Topole v Soboti. Za našo krajino so lepi, ravni drevoredi topol zaistino značilni i po svojoj lepoti nekaj posebnoga. Škoda, da so te naš značilni okras vnogi, posebno različne prisilne slabe uprave naših veleposes- tev, brez vsakše potrebe vničüvale. Univerzitetni profesor g. arhitekt Plečnik, je bio za naše topole naravnost navdüšeni i dnes vidimo že tudi v samoj Ljubljani pa tudi v Maribori krasne mlade drevorede topolov. Sobotica je pod zdajšnjim g. županom v lepotnom pogledu veliko delo napravila s tem, da je začnola saditi lepe drevorede topol. Tak bo že naša prestolica sama pokazala vsakšemi, šteri pride k nam, značilno lepoto naše krajine, to je lepe topolove drevorede.

Odbor za zidaje nove bolnice se je osnovao v Soboti, v šteroga so zvoljeni g. poslanec Benko, g. bankski svetnik Bajlec, vodja bolnice dr. Bran-

dieus, upraviteo bolnice g. Štancar i uprava sobočke občine z g. županom Hartnerom na čeli. Pri prvjoj seji odbora je bilo določeno, da bo šla deputacija h gosp. bani, da bi se na te način omogočila kemprvle zidava bolnice. Za deputacijo so določeni g. g. Bajlec, dr. Brandieus i Hartner.

Sreski kmetijski odbor za sobočki srez je meo dne 4. aprila svoje plenarno zasedanje, gde je bio tudi sprejet proračun za l. 1936. Novi proračun izkazüje sküпно 86.559 Din dohodkov i ravno telko izdatkov. Pri obravnavi obračuna za preminoče leto se je omenjalo, da so dobili vsi prosilci za naküp kmetijskih strojov i za gradnjo silosov lepe vekše podpore i je odbor v stani dati tudi v tom leti vekše podpore vsem tozadevnim prosilcom. Lansko leto se je dalo samo za gradnjo silosov nad 20.000 Din. podpor. Zasedanja sta se med drugimi vdeležila tudi banksiva svetnika g. g. Bajlec i Bačić.

Napredna koraža. Do zdaj so ništerni takzvani naprednjaki pri nas radi kazali svojo koražo i včili narodnjaštva samo nas domačine. Edno preminočo nedelo so si pa ništerni tej vsega i ešče posebnoga poštüvanja vredni gospodje i gospodiči, začnoli sami med seboj kazati svojo koražo i so se pri tom lepo milo pa tudi nemilo božali po licaj. Edna gospodična, jako napredna i narodnjaška, je pri tom tudi bila malo pobožana. Mi nemamo nikaj proti tomi, če si tej gospodje med seboj kažejo koražo, narodnjaštvo i naprednjaštvo, mi sami pa ponovno povemo, da od njij kaj takšega nikaj ne potrebüjemo.

Pomoč našemi kmeti so šteli edno preminočo nedelo organizirati v Soboti gospodje notar Koder, markišavski Kühar (oba bivšiva banksiva svetnika) černelaski Titan (tisti mačkovec), nekši Budin, (šteri je, brez službe i bi rad pri nas kakše dohodke dobo), vse je pa vküp pozvala „Murska krajina“. Pri celom zborüvanji je bilo največ kreganja, na konci so pa bile volitve v odbor. Notar Koder je dobo en glas (volilo se je z listkami i je bio to mogoče tisti listek, šteroga je on sam napisao) markišavski Kühar je dobo dva glasa, černelavski Titan pa osem. Za predsednika je zvoleni černelavski Titan. Kak bodo pomagali kmeti, so se za ednok ešče ne mogli zedinoti.

Ižakovci. Po 30 letaj se je komaj spunila žela Ižakovski posestnikov do broda. Dne 5. aprila 1936 je prvič plavao brod čez reko Muro. Prle kak je šo brod čez Muro, smo se Bogi v roke dali, smo vsi sküпно zmolili en očanaš i eno zdravomarijo na čäst sv. Mikloši. Nato je predsednik broda, Žizek Mihal, pozdravo vse navzoče i se Gospodi Bogi zahvalo, da je dozdajšnje delo pri brodi tak srečno koronano. Dale je predsednik v prvjoj vrsti pozdravo v imenih vsej članov vse one lüdi, ki so hodili po küpleni brod na Petanjce ino so se srečno pripelali doli do Ižakovec, tak tudi vse delavce, ki so pri celom deli lepo i marljivo pomagali pri goridevanji broda i pri delanji potih. Dale je predsednik Žizek pozdravla sestavljen odbor brodske sküpnosti, posebno pa blagajnika Zver Martina ino tajnika Vučko Franca i njiva proso, da naj se točno držita svojega posla i da vodita svoj poseo v najlepšem redi. Po predsednikovom pozdravi se oglasi tajnik, Vučko Franc i se zahvali za njegov lepi pozdrav, dale se zahvali g. predsedniki za njegovo nevmorno delo pri küpčiji ino pri goridevanji broda. Po pozdravljenji je brodar Merserič potegno za kret ino je brod plavao na drugo stran Müre. Na prvjoj poti proda je zadonela pesem iz 60 grl: „Marija, nebeska kralica, bođi nam vsem pomočnica.“ Istinsko bomo meli Ižakovčari veliki hasek iz broda, ali teška je rešitev. Prosimo višjoj oblast, da nam v vseh naših potrebah ide na roko. — Šebjan Jožef, kmet, Ižakovci.

Z nožom je trikrat smekno Horvatov sin z Bratonec Čačinovičovoga sina z Rakičana, ki je v Soboti oženjen. Oba sta se vozila na biciklini, yküpvdarila i po tak nastaloj svaji i kratkom plüskanji se je Horvat paščo za Čačinovičom i ga je zasmicao. Ranjenec je spravljen v bolnico Zrok nesreče je pijanost.

Naši v misijonih.

Misijonar č. g. Gider piše: Lani sem precij miroven čas meo, kak de kaj letos, ešče ne vem pa vupam, ka de z božov pomočjov palik vse dobro šlo. 24. januara je kitajsko novo leto. Kitajci se trno k tomi k koj pripravljajo: 14 dni te nika nišče ne dela, samo jejo i pijejo, samo če peneze majo; što ma več penez, tisti duže zapravla. Kitajci nevejo šparati: gnes majo več penez — več jejo i pijejo, vütro majo menje — se pa z malim zadovolijo; nišče ne misli, ka bi si kaj shrano na stara leta. Kitajci pravijo, ka je prej velka zima, pa so niti mühe ne spoginole in vsi bos hodijo. Eti je mrzlo, či piše mrzel sever, ovak je včas vroče, gda se samo sunce pokaže. — V zimsköm časi eti spokolejo do 30 ali 40 jezero rco ino je pošušijo; dosta jih pošlejo v velke varaše pa tüdi eti doma gvüšno vsaki ma k novomi leti süho reco.

K svetkom sem krsto 11 poganov in k s. Jožefi de jih lejko ešče več. Vsi molte, ka Bog blagoslovi moje delo.

Pošlite mi kakše lepo korinino semen, jaz vam pošlem graj: je trno mali pa ma do pol metra duge mošnjice; dober je samo z mošnjicami, ar je ovak preveč droven.

Da domo pridem, toga ne vüpan obečati; če bi malo bogši svejt bio, te bi se to lahko naskori zgodilo; zdaj pa je po celom sveti takša nevala ino sükešina, ka mi je za ednok to ne mogoče.

Gda te vi to pismo čteli, te mo mi že kapute slačili. Eti je zadosta, ka se sunce pokaže pa že nesmem brez kranščaka okoli hoditi; tüdi njive palik začnejo orati; na mestaj sejajo tüdi pšenico: k Vüzmi de že zrela. Lani sam meo dosta pomaračnov: letos de jih ešče več, kak se kaže. Tü je tüdi dosta drugoga sadü, samo ka nega listoga kak pri vas.

Zdravstvo.

Najdragša golazen na sveti. Golazen, štera skoro v vseh deželaj sveta požira narodno premoženje i štera vsako leto na miljone družinskih oskrbnikov napravi nesposobne za delo, štera miljone vničava i tak vlade sili, da vödavljejo velikanske šume v boji proti tomi škodlivci, je komar anopheles, razširjevalec malarije.

Naravnost strašne so številke, štere kaže statistika: leto za letom zbe-teža približno 80 milijonov ljudi na malariji, od teh jih vmerje povprečno 2 miliona. Če bi na vsakoga odpadno le mali znesek zaslužka, bi šuma narasla v nedogled.

Želeti je kakpa, da se te vrste komar izstrebijo, nego takša namera je praktično nemogoča. Najsigurnejši i najednostavnejši način odpravljanja ma-

Dr. Janez Ev. Krek.

Božji blagoslov.

Pövest.

Janez se je tu ozrl v svoja poslušalca. Žena je ihtela na glas; tüdi župan si je brisal solze. Desnici sta imela prijateljsko sklenjeni. Zažarelo mu je oko, ko je nadaljeval:

„Ne bom vama nadalje pripovedoval, kaj sem vse skušil po svetu po materini smrti. Sestro sem izgubil kmalu za njimi. Poguma sem imel dovolj in kadar mi je zmanjkalo dela v enem kraju, sem šel v drugega. Sam sem skušil revščine veliko; še več sem je videl pri drugih. Delavec, posebno po tovarnah, je že sam na sebi revež. Nikjer ni doma, brez pravic, zadnji na svetu je. Kot kaplja na veji visi in ko pade na tla, se nihče ne zmeni zanj. Revščina ima pa rada greh za družico. Tak revež, ki nima nobenega upanja, da bi se mu kdaj bolje godilo, posluša vsakega sleparja in tüdi proti strastem ima manj moči. Videl sem med delavci mnogo junakov, značajev kot jeklo. Našel sem pa med njimi tüdi mnogo slabih, ki so se vdali ob vsaki priliki skušnjavi, ki so izgubili vero, spoštovanje do vsake oblasti in so postali pripravljani

O trahomu v Prekmurju.

Veliko zlo za naše vasi in naše prekmurske ljudi je trahom. To nevarno očesno bolezen pozna vsaj po imenu vsak Prekmurec, na žalost pa je z njo okužen vsak 14 sti; v nekaterih vaseh vsak četrti in celo vsak tretji prebivalec. Ker je trahom nalezljivo obolenje - poprijetni beteg - in ker je v naših vaseh že zelo razširjen, zato obstoja velika nevarnost, da bo čez leta trahom še večja šiba božja za naše ljudi, če se okuževanje ne omeji. V Egiptu in v nekaterih predelih Azije ima 90 odstotkov vseh ljudi trahom in pred kakimi 20 leti je svetovno znani očesni zdravnik naštel več kot pol milijona na eno ali obe očesi slepih ljudi in to radi trahoma. To so grozna dejstva v groznih številkah. Ni namen današnjih vrstic razmotrivati na dolgo in široko o trahomu, navajati razne znanstvene razprave o tej bolezni, o tem vsem in drugem morda pozneje. Danes samo nakaj splošnega.

Nevarne so posledice trahoma na bolanem očesu, še bolj nevarne pa je trahom za okolico. En član družine, ki ima trahom, v kratkem času lahko okuži vse v hiši. Ravno v zadnjem času sem ponovno doživel v Hotizi to žalostno resnico. Vse vasi so bile preledane v zadnjih 5 letih, nekatero celo po dvakrat, vsak je imel priliko in tüdi ukaz, da se udeleži pregleda. Ogromna večina se je odzvala, marsikateri pa je bil nem in gluhi, marsikateri od teh je pozneje prišel k zdravniku z nevarnimi posledicami. Stara mati se pregleda ni udeležila, stara je in plantava, drugi so prišli in bili zdravi razven dekličke, ki je dobila trahom v šoli — saj so doma itak vsi zdravi. Črez leto in dan so vsi okuženi, deklička pa skoro zdrava. Trahom je širila stara mati. Če bi prišla tüdi k pregledu in se zdravila, bi bilo 7 ljudi rešenih te nevarne bolezni. Zdravnik reče „začetni trahom“, ljudje pa po njem, „češ v naši hiši ni nikdar bilo trahoma, da so oči le malo vnete od tega, ker ni spal, ali pa jo je krava udarila z repom“ in mnogokrat sem bil deležen zasmehovanja in celo norčevanja. Dragi Prekmurci, to ni prav! Oblasti naše stremijo za tem, da vas re-

larije je to, da na človečo krv vplivamo z zdravili. Pri tom se kakpa ne zanesti na chinin, ki se je duga leta nücao kak edino vrastvo proti malariji. Že dugo časa najmre znamo, da chinin pač zmenšuje temperaturo, nego pri ništernih oblikaj bolezni ne dosegne ozdravljenja. Veliko število ponovljenja pri tropičnoj malariji (50-70%) jasno dokazuje nedostatek toga sredstva. Namesto chinina se dnes več nüca chinoplasmin, ar chinoplasmin vničuje vse bolezenske klice malarije

na vse. Kolikokrat sem ob pogledu takih ubožcev vzklikal:

„Gorje tistim, ki so krivi, da se tako godi, ki mislijo samo nase in na svoj dobiček, ki te uboge ljudi samo izrabljajo - brez srca - in jih na stara leta mečejo na cesto! Star, obnemo-gel delavec — grozna beseda! Pred seboj imate takega. Mene spremlja božji blagoslov in materina dobra dela. Jaz sem srečen. A če se spominjam svojih tovarišev, se mi milo stori---“

Janez je nekoliko prenehal in si obrisal solze z oči. — „Ostal sem samec, da bi mogel več dobrega storiti. Ali sem storil kaj, bo Bog govoril. Le to pravim, da vsak „Bog plačaj“, ki sem ga čul, mi je obnovil spomin na mojo mater in me napolnil s tolažbo. Ostarel sem; vrh tega sem se še v neki tržaški tvornici, kjer sem delal zadnjih deset let, hudo opeknel. V delavnici, kjer je začelo goreti, je ostala stara žena. Omedlela je od strahu. Planil sem po njo, rešil ji življenje; toda sam sem moral v bolnico. Za nobeno količkaj težavno delo nisem več. Par krajcarjev, ki sem jih imel prihranjenih, sem v boleznii izdal. V bolnici se me lotila želja po domačem kraju. Tu sem sklenil poravnati še eno svojo dolžnost in umreti. Prišel sem, in hvala bodi Bogu, našel

šijo te nevarne bolezni, ki vas z vsakim dnevom bolj zapira v vaše skromne domove. S trahomom ne moreš ne v Francijo, ne v Nemčijo, kaj šele v Ameriko, ne moreš v samostan, ne smeš na sezonsko delo v druge banovine. Zakaj vse to? Druge države se boje te kuge, zdrava gospodinja z zdravimi otroci se boji take služkinje in tako dalje. Sto in sto me jih je že prosilo, naj jih zdravim vsak dan, da bodo šli v Francijo, Nemčijo, ker bi bili radi zdravi, sicer jih ne sprejmejo, češ doma je revščina, glad in dolgovi. Le maloštevilni so pa oni, ki bi bili radi zdravi raditega, da ne bi okužili svojih dragih, svojih najbližjih, oče svojih otrok, brat sestro, sosed sosedu. Ni glavni namen trahomske akcije, da posamezen ozdravi, da gre lahko v svet, namen je, da se širjenje te bolezni čim preje in čim uspešneje zajezi. Kdor je bolan, je dolžan napram samemu sebi, da se zdravi, in še bolj pa radi svojega zdravega bližnjega, da ga ne onesreči in morda ne onesposobi za delo. Če je v družini okuženih pet članov, se morajo zdraviti vsi, ne samo šolski otrok, ali oni, ki hoče v Francijo. O oživljam vsak dan, da se popolnoma ozdravljen ponovno okuži v krogu domačih. Zakaj? Zato, ker se brat ali kdo od starišev ne zdravi, češ, sem že prestar ali pa nima časa, ali pa ima po njegovem samo užiganje radi prahu, kot pravi.

Dolgotrajno je zdravljenje že začetnega trahoma, zdravljenje nekaterih posledic pa traja leta in desetletja. „O vej se 7 let že zdravim, pravi očanec, pa še nisem zdrav, to vse vküp nikaj ne pomaga“; s takim govorjenjem punta še mlajše in smeji se vsi. — Predno se pozdravi in trahomaš, jih ta lahko okuži 10 drugih. Trnje, Hotiza, to so dve vasi, kjer se je število trahomašev v teku 5 let podvojilo. In kaj bo čez 5 let? Država nudi pomoč in priliko, pametni in voljni se je tüdi poslužujejo, na žalost pa mnogi gluhi in nekaznovani širijo trahom v naše zdrave družine in po naših vaseh. Kazen je visoka za one, ki nečejo zdravljenja, 1000-5000 D. Smeji se nad njo večina vseh siromašnih kmetov, nimam nič, naj mi vzamejo. Ker

v krvi i s tem onemogoča, da bi povzročitev betega znova oživo. Nezaželeni stranski pojavi i posledice ne nastopajo, delazmožnost se pa povrne i povrnitve betega se ob pravilnoj vporabi sredstva ne dogajajo. Chinoplasmin v pravilnoj meri lahko prenesejo tak deca kak odraščeni. Po dugotrpečih neuspešnih poizkusih je boj proti „najdragšoj golazni“ uspeo, četüdi posredno v človečoj krvi. I te način je gotovo najučinkoviteljši i najcenejši.

sem vajini dobri srci in toliko ljubih mladih prijateljev. Bog vama plačaj! Moja povest je pri kraju. Mati! Vi ste vprašali danes, zakaj sem vedno tako vesel; sedaj veste, kako je z menoj, in odgovorite si sami.“

Ni bilo kaj razgovora po tem pripovedovanju. Župan in žena sta oba zamišljeno šla proti domu in obema je zorel v srcu sklep, da se mora odslej pričeti drugačno, novo življenje.

IV.

Tri dni potem je bil bajtin Janez že pokonci. Popoldne, ko je odpravil otroke, je šel malo proti potoku. Tu začuje od bajte vpitje. Takoj spozna, da je stari Tomec; za bližnji kozolec stopi in vidi, kako meče stavec skozi njegova okna kamenje in strahovito preklinja:

„Ti lopov ciganski, nemirno vest ti pokažem, preden bo vsega konec. Ubijem te, raztrgam te na drobne kosce“. Takih vzklikov, premetenih z najostudnejšimi kletvami, je slišal Janez celo vrsto. Slabo se bi mu bilo godilo, če bi bil v sobi.

Ko Tomec to vidi, da ni nikogar doma, jo polglasno rohneč obrne proti gozdu. Janez gre zdaleč za njim.

(Dalje.)

se trahom širi že preko Mure in to že v Slov. Gorice, ne po zraku, raznašajo ga razne služkinje in poljski delavci, zidarji in priseljenci iz Prekmurja, pozivate oblast, da se zavzame za vas, da vas reši te bolezni, in pravimate. Predlagane so Ministarstvu precej občutne kazni za vse one, ki nočejo, da se zdravijo, občutne za reveže kot tüdi za premožnejšega. O tem pozneje.

Sedanja protitrahomska borba je premajhna za vse Prekmurje. Manjka zdravnikov, sester, denarja, manjka velika trahomska bolnica, vedar obstoječa je dovolj velika in obširna, da lahko nudi vsakemu trahomašu obilno pomoč vsaj v srezu Dol. Lendavi. Dolžnost je v prvi vrsti vsakega trahomaša, da se radevolje vdeležeje zdravljenja, to bo rodilo lepe uspehe, tako se bo ta bolezen zatrla v našo korist, v korist naših otrok in v povzdigo razmer v našem lepem Prekmurju.

Prekosnice.

V ednom hoteli sedijo pri večerji velki gospodje. V njihovej družbi pa je tüdi eden preprosti človek. Po večerji dvorjenik ponüdi zobotrebce. Vsakši si vzeme i si pucajo zobe tak, da si z drugov dlanjov vüsta zakrijejo. Dvorjenik vidi, da preprosti človek že nema več zobotrebca, pa njemi drugoga ponüdi. Da tüdi toga za malo časa nema več, njemi tretjega ponüdi. Človek pa odgovori: Hvala, ne bom več, sem že dva pojo.

Na farof pride ponoči cigan i v plebanošovej sobi začne lofrati. Gda odpre omar, se plebanoš prebüdijo i njemi pravijo: Prijateo, ka iščeš ponoči, ka jaz podnevi nemrem najti.

Pöšta.

H. L. Pečarovci. Pridi po nje, pa si je zberi. Mi je proti v misijonske namene pošilamo. — Šinko Leopold, Gederovci. Ne poznam Vaše prošnje i sploh ne vem, če zakon dovoli, ka prosite.

Banque S. Baruch et Cie, 11. Rue Auber 11. Paris - 9 e.

odpremlja denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu. Vrš i vse bančne posle najkolutneje. Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune: Belgija: št. 3064-64, Bruxelles; Francija: št. 117-94, Paris; Holandija: št. 1458-66, Ned. Dienst; Luxembourg: št. 5967, Luxembourg. Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne nakaznice. 24-3

BICIKLIST JE PAZITE!

Vi ne küpíte svaki mesec bicikla, niti vsako leto, zato pazite na Vaše pejeze! Če ste küpili slabo blago, te ste Vaše teško zaslužene pejeze v Müro vrgli.

Ali Vam je to potrebno? Ne! Če se potrudíte in pridete v mojo trgovino z velikoj izbirov, te se Vam trüd izplača, ar tam dobite bicikle za vsako ceno in vsako potrebo.

NISKE CENE! STALNE CENE! Naš program:

Mali zaslužek, velik promet!
ŠTIVAN ERNEST
MURSKA SOBOTA.
Zaloga za DOLNJO LENDA VO:
ANTON VARGA,
trgovec pri kolodvoru.

Razglas o licitaciji.

Občina Murska Sobota razpisuje za oddajo gradbenih del za težaška, zidarska, železobetonska, tesarska, krovska, kleparska, mizarska, ključavničarska ter parkatarska dela pri gradnji Delavskega doma v Murški Soboti v skrajšanem roku

I. javno pismeno ponudbeno licitacijo

na dan 27. aprila 1936 ob 11. uri v občinski pisarni v Murški Soboti. Pojasnila in ponudbeni pripomočki se proti plačilu napravni stroškov dobivajo med uradnimi urami v občinski pisarni v Murški Soboti.

Ponudbe naj se glase v obliki popusta y odstotkih (tüdi z besedami) na vsote uradnega proračuna, ki znaša za:

1. težaška, zidarska in železobetonska dela Din 655.608:40
2. tesarska dela " 15.000:—
3. krovska kleparska dela " 38.632:50
4. mizarska dela " 100.440:—
5. ključavničarska dela " 72.873:—
6. parkatarska dela " 45.682:—

Ponudniki morajo položiti 10% kavcijo do 10. ure na dan licitacije pri davčni upravi v Murški Soboti.

Občina MURSKA SOBOTA, 7. IV. 1936.